

„לא נתתי לה לנשק אותי, היא לא אמר!”

איך שהקדוש ברוך הוא רוצה ככה יהיה, אם יתפסו אותי — האל יציל אותי מידם. המשכנו לנסוע באוטובוס, עד שנעצר ליד כביש קטן. בפינה ראיתי עמוד, ועל העמוד היה כתוב „קוממיות”. שאלתי את דודי: „מה זה קוממיות?” הוא ענה: „זה כפר, אתה תישאר שם.” כשהגענו ליד הכביש של קוממיות, היה כבר ערב. ירדנו מן האוטובוס והתחלנו ללכת ברגל. הלכנו והלכנו עד שפגשנו תימני אחד רוכב בעגלה. דוד שלום אמר לו עצור והוא לקח אותנו עד הכניסה של קוממיות. הלכנו ישר

אל תספר לאף אחד שאתה יוסלה. זה רע מאוד שסיפרת.”

בוקר אחד, אחרי שגמרנו להתפלל בבית-הכנסת, קרא לי הרב מנדלסון. הוא שם את הידיים שלו על ראשי ובירך אותי. את כל הברכה אמר בשקט, רק כמה מלים אמר בקול רם: „שתחזק ושתלמד טוב.” לא ידעתי מה פתאום הוא מברך אותי, אז הוא אמר לי שאני צריך לנסוע. חזרתי לבית של קוט. אכלתי ארוחת בוקר והכנתי את הדברים. האשה שלו אמרה לי: „אתה צריך עוד מעט לנסוע, אל תלך היום לחדר.” אחרי קצת זמן בא נהג. צעיר גבוה, לא היה לו זקן והלך עם קאסוק. לידו ישב עוד איזה אדם, עם זקן, אני לא יודע מי הוא. אמרו לי להיכנס לאוטו ונסענו בדרך מקוממיות עלו שני תימנים שנסעו איתנו חצי דרך ואחר-כך ירדו. הם לא ידעו מי אני ואני לא סיפרתי להם. חשבת רק מה יגידו, אם הייתי פתאום אומר להם שאני יוסלה.

נסענו ישר לבני-ברק, ושם נעמדנו ליד איזה בית גדול. קודם ירד האיש עם הזקן ואני נשארתי עם הנהג בתוך האוטו. הוא שאל אותי: „תגידי, לאן אתה רוצה ללכת — לבית הזה, או לסבא שלך?” עניתי לו: „לסבא שלי.”

הוא אמר: „לא כדאי, שם יתפסו אותך.” אחרי הרבה זמן חזר האיש עם הזקן ולקח אותי לאיזה דירה. היה שם אדם אחד ואשתו. כשהייתי אצלם שמעתי אותה קוראת לו אריה, ורק בניו-יורק ידעתי ששמו שכתר. האשה נתנה לנו לאכול ואמרה לי שעכשיו אני צריך להיות בבית שלהם. היה שם גם ילד קטן, בן שלוש או ארבע שנים. שכתר הוא אדם לא זקן, קצת שמן בפנים, עם זקן קטן. לפעמים היה מלמד אותי חיי אדם. אבל ככה, לא היה מדבר איתי בכלל. אבל הוא היה אדם טוב. היה קונה לי שוקולד ומסטיק, אבל אף פעם לא לקח אותי איתו החוצה, ואפילו לא הרשו לי לצאת לרחוב.

הייתי אומר להם: „משעמם לי! אני רוצה לשחק עם ילדים! אני רוצה להיות חופשי!” ואז הם היו עונים לי: „אז מה יש אם משעמם לך קצת? יותר טוב שתהיה קוממוניסט?” ואז הייתי שותק, אפילו ליד החלון לא הרשו לי לעמוד. אני לא יודע כמה זמן נשארתי אצל שכתר. אני זוכר רק שביליתי שם את פורים. ידעתי שזה פורים, כי עוד בקוממיות דיברנו מה נעשה בחג. חשבת ששכתר יקח אותי לבית-הכנסת, כמו שסבא היה לוקח אותי. אבל שכתר לא לקח אותי. אמרתי לו למה הוא לא לוקח אותי, אז הוא ענה: „אני דווקא כן רוצה לקחת אותך. אבל הרב מנדלסון אמר שאסור.” אז ישבתי בכית. עשו סעודה, ונתנו לי קצת יין — וזה הכל. רצייתי מאוד שגם יחפשו אותי עם תחפושת, כמו כל הילדים. אבל לא אמרתי להם.

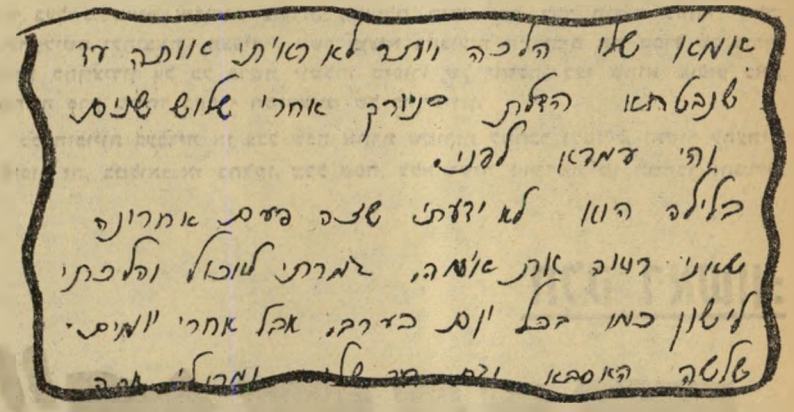
הפעם הראשונה שאריה שכתר לקח אותי החוצה, זה היה בשביל להביא אותי למקום אחר. הוא לקח אותי ב־רגל. בלי מזוודה, כדי שיחשבו שאני סתם הבן שלו שהולך איתו לטייל. עבר אוטו של משטרה. הוא החזיק את היד שלי חזק ואמר לי: „אל תפחד, אל תסתכל עליהם. תעשה כמו שישום דבר.”

הלכנו רק כמה רחובות עד שבאנו לקיוסק של גזוז ועתונים. בקיוסק היה בן-אדם בלי זקן שיצא החוצה כשראה אותי. הוא לקח אותי ביד ואריה שכתר הלך.

בצד השני של הרחוב היה הבית של בעל הקיוסק הזה. אני לא זוכר עכשיו מה שמו, אבל אני יודע ב־דיוק איך נראה הבית. זה בית קטן של קומה אחת, ומדרגות שעולות ל־גג. נכנסנו לדירה שלהם והיתה שם אשתו. ילדים לא היו להם. אשתו אמרה לי: „כאן עכשיו תהיה, ואל תצא מהבית.” בעלה חזר לקיוסק ו־אני נשארתי שם.

היה לי שם מורה פרטי, שישן אי־תי ולימד אותי. מהחלון יכולתי לראות את חזית ישיבת פוניביוז, והמורה אמר לי שהוא לומד שם. הכל היה טוב: האוכל, המיטה, הבגדים, הלי־מודים. רק דבר אחד לא היה לי טוב: שאני צריך לשבת כל היום בבית. נור־רא רצייתי לצאת לרחוב. רק לצאת.

הוא אמר: „לא כדאי, שם יתפסו אותך.” אחרי הרבה זמן חזר האיש עם הזקן ולקח אותי לאיזה דירה. היה שם אדם אחד ואשתו. כשהייתי אצלם שמעתי אותה קוראת לו אריה, ורק בניו-יורק ידעתי ששמו שכתר. האשה נתנה לנו לאכול ואמרה לי שעכשיו אני צריך להיות בבית שלהם. היה שם גם ילד קטן, בן שלוש או ארבע שנים. שכתר הוא אדם לא זקן, קצת שמן בפנים, עם זקן קטן. לפעמים היה מלמד אותי חיי אדם. אבל ככה, לא היה מדבר איתי בכלל. אבל הוא היה אדם טוב. היה קונה לי שוקולד ומסטיק, אבל אף פעם לא לקח אותי איתו החוצה, ואפילו לא הרשו לי לצאת לרחוב.

קטע מכתב-היד שנכתב על-ידי יוסלה עצמו. הסיפור המלא נאסף במשך תקופה ארוכה, כשיוסלה כתב חלק ממנו בעצמו, מספר חלק שני אל תוך מכשיר הטיפיקורדר, או על-ידי הדין שלמה כהן-צידון.

המשמרה רושמת את פרטי חטיפתו והסתרתו של יוסלה. מפיו, משך שבועות מספר ביקרו בבית שוחמכר השומר צבי קירשנבוים והמפקח אליעזר טישלר, מלאו עשרות עמודים, הסיעו את יוסלה ברחבי הארץ.

לבית הגדול של הרב. אז לא ידעתי ששמו מנדלסון. אשתו שאלה: „מה אתם רוצים?” הדוד שלי שאל: „איפה הרב? יש לי מכתב בשבילו.” היא ענתה: „הוא נסע היום. יחזור רק מחר.”

הלכנו עד לבית-הכנסת וישבנו על ספסל. התפללו שם מינחה. אף אחד לא דיבר איתנו. רק אדם אחד, עם זקן גינגי, בא ואמר שלום עליכם. זה היה זלמן קוט. הוא דיבר קצת עם דוד שלום, וראה את המכתב שהודר שלי הביא בשביל הרב מנדלסון. אחר-כך התחלנו ללכת איתו. שמעתי אותו שואל את הדוד שלי: „מה יגיד אם ישאלו אותו מה הוא עושה כאן לבד, למה לא בא עם אבא שלו?” והדוד ענה: „יגיד שאבא שלו חולה, והוא בא כאן עם האח הגדול שלו.”

הגענו לבית שלו. בחוץ ראיתי שתי פרות. אשתו אמרה שלום, ואחר כך באו הילדים שלו ואמרו שלום עליכם. אבא שלהם אמר: „זה ילד שאבא שלו חולה. קוראים לו ברוך.” בבוקר הלכתי לחדר. כל הילדים עמדו מסביב ושאלו את הבן של קוט מי אני. אז הוא ענה כמו שאבא שלו סיפר, ששמי ברוך ושאבא שלי חולה ונשאר בירושלים.

הסבא נחמן שטרקט, שהחל ראשון בסטיפת-המוח של יוסלה, כדי שלא יתנגד לחטיפתו והסתתו על-פני העולם.